
Eesti finantssektor on trahvide poolest „naabrist parem“

05. veebruar 2020

On üks ütleмата reegel, et naabrist tuleb olla parem. Paljudel juhtudel on naabrite võistlev konkurents tervitav. Kui me aga võrdleme riike selle järgi, kes suudab pakkuda finantskurjamatele soodsamat tegutsemiskeskkonda, siis selles ei tahaks küll naabrist parem olla. Paraku hetkel aga oleme.

Eestis on täna jätkuvalt keskkond, kus Finantsinspeksioon saab järelevalvatavate subjektide poolsete rikkumiste korral neid trahvida maksimaalselt kuni 32 000 ja mõnel juhul ka kuni 400 000 eurose trahviga. Samal ajal on võimalik paljudes teistes Euroopa Liidu riikides, näiteks panganduses, samade rikkumiste eest teha trahvi kuni 10% netokäibest ja/või siduda trahvid mitmekordsest rikkumisest saadud tulu suurusega.

Erinevalt Eestist, saab Läti finantsjärelevalve määrata rikkumiste eest trahve kuni 10% ulatuses panga netokäibest. Läti on selliseid trahvimäärasid praktikas ka rakendanud. SEB Banka trahviti 1,79 miljoni euroga rahapesu tõkestamise ja rahvusvaheliste sanktsioonide rikkumise eest. Ning Baltic International Banka 1,5 miljoni eurose trahviga sisekontrolli süsteemides tuvastatud puuduste pärast. Samasse aega jääb ka üks Finantsinspeksiooni trahvidest SEB Pangale, mis oli 2500 eurot finantsteenustele kehtestatud nõuete täitmata jätmise eest. Maksimumtrahv sellisel puhul oleks olnud 32 000 eurot. Ehk Finantsinspeksiooni trahv oli piiratud maksimumsuurusega 32 000 eurot, mis dikteeris ka konkreetse väga madala trahvi suuruse. Väärteo vormis trahvi suurust mõjutavad ka kergendavad asjaolud, näiteks puhtsüdamlik kahetsus ja kõrge vanus.

Probleem peidus õiguskeskkonnas

Probleem peitub meie riigi soodsas õiguskeskkonnas, mis soosib finantssektoris riski võtmist just Eestis, sest puudub rahaline motivatsioon suuremate riskidest hoiduda. Arvestades seda, et finantssektor on Baltikumis üsnagi seotud läbi ema-/tütarettevõtte ja/või filiaalide, siis ilmselgelt on riskide võtmine mõistlikum riikides, kus on seda seaduslikult odavam teha. Oleme trahvide osas „naabrist paremad“.

Finantsinspeksioon, konkurentsiamet, maksu- ja tolliamet ning andmekaitse inspeksioon on teinud nii justiitsministrile kui Riigikogu õiguskomisjonile ühispöördumise, millega väljendatakse muret tänase järelevalvelise karistussüsteemi üle. Nagu pöördumises seisab, oleks mõistlik lisaks trahvimäärade suurendamisele anda nendele asutustele ka õigus väärteokaristuste asemel määrata haldustrahve. Väärteomenetlus on keeruliste finantsrikkumiste lahendamiseks liiga formaalne, ei taga vahetut reageeringut rikkumisele ja menetlusel on väga lühikesed aegumistähtajad. See kõik tekitab rikkumise toimepanijas karistamatuse tunde ning kahjustab ka Eesti riigi mainet.

Me ei peaks olema selles küsimuses naabrist paremad. Me peame proovima olla vähemalt sama halvad. See tähendaks suuremaid ja kiirelt mõistetavaid karistusi finantskurjamatele. On viimane aeg

viia karistusmäärad Eestis Euroopa Liidu nõuetega kooskõlla ja luua Finantsinspeksioonile võimalused määrata halduskaristusi.

Siim Tammer, Finantsinspeksiooni juhatuse liige

[finantssektor](#)

[finantsturg](#)

[õiguskeskkond](#)